

MI'KMAQ

WIKEWIKU'S HISTORY MONTH OCTOBER 2021

Ekina'masimkl Ankukamkewe'l aqq Tela'matultimk Wejiaq

Ta'n tuijw
kelusitaiek,
mjijaqamijinaq
tekweyuksie'k.

"Aqq Kisutmi'tis ula Kaplo'i
ma' penoqo'tasi'k Mi'kmaq wjij
maqamikewew."

1725ewey Ankukamkewe'l

Tetpiaqewey aqq Kisa'matultimk

Wejkwa'taqnik tetpiaqewey aqq mjijaqamijinaq tekweyuksie'k ta'n tuijw mawa'matultimk aqq mawituek ankukamkewe'l ktlilik te'sunemiksitik.

Saqmaq ne'kaw, aqq me' nika' nujewistu'tijik wjij wutanmual. Ankukamkewe'l sapa'tumkip ta'n tuijw kisa'matultimk iwjik wutanmual. Ta'n tuijw mawita'tij wo'kmawa aqq ktkik te'sunemiksitik. Saqmaq nui-nstimalsewa'tijjik wlmawa. Maw-kekne'ki kisutasikl ika'tasiklpn L'apskuk-iktuk aqq wesku'tasikl aknutmaqn-iktuk. Ne'kaw, kisa'matimkl ikatni'tij Netuklimk aqq ta'n telo'liti.

Aliet

.

Wantaqo'ti aq Wela'matultimkewey

Pemi-ajeli'tijek Eleke'wa'kikewaq Mi'kma'kik, kitk newtunemiksitik elita'suatml'tipn ankukamkewe'l melkipukua'tunew wantaqo'ti aq wela'matultimkewey ta'n qamitew "iapijw".

Ankukamkewe'l wjij Wantaqo'ti aqq Wela'matultimkewey mu na wjij maqamikew - kisa'matultimk ma ta'n tl-mawgatten Mi'kma'kik. Ne'kaw 1700'sek, api's ta'n tuijw matninkkek, pile'ankukamkewe'l kwilmumkip melkipukua'tun tela'matultimk ewe'wmunkl ankukamkewe'l.

Ankukamkewe'l ha mimajikl wi'katiknta'n wisunn mesqanwikasikl toqo ma'iapijw kaqianukl. Tli-pkijital kisa'matimk "wunjanua aqq nekmow wunjanua elmi'knik aqq iapijw."

"Ta'n tett eymn, ta'n
tett ewi'kan, ula tett
ta'n etlitu'n waqlusan,
tett ta'n ketu' alsutmn
maqamikew, na na'tel
weji-sqaliek."
(Mi'kmaq Saqmaq, 1749)

Deciphered, translated and transcribed
by Dr. Bernard Francis.

Pemwje'tultiki Ankukamkewe'l
1725ewey Ankukamkewe'y wejiaq elqanatek wjij pemwje'tultiki ankukamkewe'l 1749ek, 1752ek aqq 1761ek. Kisa'tumk "Pemwje'tultiki Ankukamkewe'l". Pemwje'tultiki Ankukamkewe'l mawisko'mti'itl kekne'ki elu'masimkl we'kaw Mi'kma'kewey koqqwaja taqn ketantekem aqq ekwitamik aqq elta'suatml'tipn tl-we'wten. Msiit ankukamkewe'l telueki, Mi'kma'kikl elu'masulitik ma'lukwqan'a'likl Eleke'wa'kikewaq ta'n elqatmu'tij, keta mu ikmnuet'ikipn piule'l koqqwaja taqn. Kjika' istuapukuekl: 1725ewey se'a'la'j kis-koqqwa'lujik; 1752ewey kisutsk Ankukamkewe'y Na'kwek; 1749ewey tekle'ijik wtuisunmal nastekl aqq 1761ewey pikwelik ekwaskikl wtuisunmal.

Etekipn elt piule'ankukamkewe'l ekwaskikl wisunn 1700'sek staqa Watertowney Ankukamkewe'y 1776ek aqq 1779ewey Ankukamkewe'y. Kitk wesku'tm'i'tij wenik Mi'kmaq tqwa muata, Pastunkewa'kikewaq kisa Eleke'wa'kikewaq.

Antle

